

Štola „Kleinwerkl“

Ústí štoly, dnes zasuté a nezřetelné, leží u saraoty zvané nové Havírna (drive Bergrháusel) na levém břehu Malé Jihlavyky proti Sásovu. Její halda, dnes bez nálezů rudy, a několik obvalů nad zasutým ústím je dodnes zřetelno. Výtok důlní vody je sveden do mléčné komory statku. Šachtice a obvaly, které jsou zakresleny na starých důlních mapách i na mapě Höningerově, jelikož i bývalá šachta Josef a Terezie při státní silnici beze stopy zmizely.

Práce na štole Kleinwerkl byla obnovena v r. 1773, když analysy rudnin z haldy se ukázaly slibnými. Účelem obnovy práce na štole, vedle sledování žíly Kleinwerkl, bylo podchycení Barborského couku a couku Rančirovských šachet v jejich severním pokračování a patrně i obvalů, dnes rovněž zmizelých, na Skřivánčím vrchu. Prodloužení štoly by bylo zastihlo i jižní pokračování Starohorského couku u Pístova.

Především byla zmožena stará štola, která měla tehdy délku 34 sáhů 3 stop. Při dalším ražení štoly byla sledována ve stropě žíla, která z mocnosti 4 palců se rozšířila na 2 stopy s pěknými závalky a místy i ručně tříditelnou rudou. Vytěžena ruda měla obsahy od 2,75 lotu Ag a 26 liber Pb do 7 lotů Ag: a 68 liber Pb v centnýři"). Žíla pak měla tendenci k vyklínění, ale znovu nasadila. Celkem byla 2-4 stopy mocná, měla zčásti povahu jílovitou a břidličnatou (zrudněná tektonická rozsedlina), zčástito byla normální křemenná žíla. Obsahovala leštěnec olověný, blejno zinkové a železný kyz jako závalky a vtroušeniny.

13 láter od II. hloubení byla žíla Kleinwerkl přetržena mohutnou severojižní rozsedlinou a posunuta k jihu. Rozsedlina byla sledována štolou, čímž vznikl pravouhlý ohyb, silně ztěžující přirozené větrání.

Ve 4. kvartálu 1774 bylo vytěženo 21,75 liber ručně tříděné rudy s obsahem 6 lotů Ag, 62,5 libry Pb v 1 centnýři, 67,5 libry krupné rudy s 2-7 loty Ag, 26-60 librami Pb v 1 centnýři, a 100 centnýřů rudnin stupných, z nichž šlich obsahoval 5 lotů stříbra a 3-1 liber olova v 1 centnýři.

V 1. čtvrtletí roku 1777 bylo vytěženo mezi I. (Prokop) a II. (František) hloubením 121,5 centnýře stupné rudy. Obsahy v předním šlichu činily nejvýše 3 loty stříbra a 60-68 liber olova, ve středním šlichu 1-2,5 litu stříbra a 5-16 liber olova, v zadním šlichu 0,5-0,75 lotu stříbra. Kromě toho bylo vedle zásoby stupné rudy z minulého čtvrtletí (121 centnýřů) 22 centnýřů 33 liber rudy kusové a šlichu s obsahem 4 hřivny 14 lotů stříbra a 12 centnýřů 10 liber olova.)

Do 2. kvartálu 1780 dosáhla štola Kleinwerkl délky 217 sáhů. Bohužel kutání nepřineslo očekávaného výsledku. V r. 1778 se sice ukázala ruda zvláště dobrá, asi při 161 sáhu délky, v místě, kde bylo pak provedeno do 11 sáhů hloubení Jakub. Za hloubením se objevila řada příčných poruch, v nichž se žíla ztratila.

V r. 1780 pracovali v hloubení Jakub dva havíři a vyrubali 62 vozíků stupné rudniny z níž se vyrobilo 6 centnýřů 98 liber krup leštěnce a šlichu, v němž byla obsažena 1 hřivna 6 lotů 3 kventlíky stříbra a 3 centnýře 42,75 liber olova, mimo to pak 17 centnýřů stupné rudniny s obsahem 0,25 lotu Ag a 5 liber Pb.

Důlní mapa štoly Kleinwirrkl uložena v Archivu ministertva vnitra. Viz též Archiv ministerstva vnitra, visitační protokol jihlavský ze 4.8.1776 sign. MM5-76kr2, exc. J. Kořan. Archiv ministerstva vnitra, sign. MM5-77kr1, Konsultační protokol za 1. čtvrtletí r. 1777, Exc. J. Kořan.

GPS: 49.38073338073338, 15.594918594918594

www.JihlavskePodzemi.com